

Maar ten slotte bederft de verbinding van voorstelling en begrip weer alles: denken moge dan iets anders zijn dan oordeelen, de gelijkstelling van kennen en oordeelen blijft, evenals die van het ding in den Aristotelischen zin van het woord als het steeds aan een wezen verbonden waarnemingsobject. Het een is met het ander slechts te verbinden door behoud zoowel van het vorm-materiaal schema tusschen de eenvoudigste oordeelen en de voorstellingen als van het Akt-inhoud schema tusschen de intentie en het geïntendeerde, waardoor de vorm psychisch-actief blijft. Zoo heeft Misch al evenzeer gelijk met z'n opmerking, dat er verwantschap bestaat tusschen deze gedachten en die van Lotze¹⁴²⁾ als Rickert, wanneer deze z'n verschil met Brentano inzake het vorm-inhoud dualisme herleidt tot 'n onderlinge afwijking in terminologie¹⁴³⁾.

Keer 'k na deze excursie nu tot Husserl terug. Z'n strenge afhankelijkheid van Brentano beperkt zich tot z'n eerste periode¹⁴⁴⁾, in welke, na z'n promotie over het onderwerp *Ueber den Begriff der Zahl, psychologische Analysen* (1887) de *Philosophie der Arithmetik* het licht zag: de intentie spreekt daarin bij de onderscheiding van begrip en getal het laatste woord: het getal beoogt nl. niet het begrip der dingen, maar het inbegrip hunner menigte te geven. Nu is dit ongetwijfeld juist bij het benoemen van de getallen, maar de modaliteit van het getal wordt op die wijze uiteraard niet gevat. Vandaar dan ook, dat — al was hij met de opmerking, dat de arithmetiek niet met de eigenlijke getalsbegrippen werkt¹⁴⁵⁾, de analogiegedachte op het spoor — de analogieën van 't arithmetisch veld in de daarop rustende velden niet op de juiste waarde kunnen geschat, maar „symbolen” heeten.

Het bovengenoemde werk bracht hem echter in ernstige moeilijkheden, daar juist op mathematisch terrein met de ook door Brentano nimmer opgegeven abstractie-theorie al bitter weinig valt aan te vangen. Deze critiek beteekent dus niet 'n breuk met de verwarring van logos en ratio. Want zoekend naar 'n betrouwbaren gids ontdekte hij Bolzano¹⁴⁶⁾. In dezen tijd (omstreeks 1896) kwam het eerste deel zijner „*Logische Untersuchungen*” in grondtrekken tot stand¹⁴⁷⁾, met z'n deductio ad absurdum van alle individualistisch psychologisme. Het liet historisch niet na een geweldigen indruk op de vakliteratuur uit te oefenen. Alleen maar men overschat de beteekenis van dit werk toch wel, wanneer men meent, dat het aan alle psychologisme 'n einde maakte. Reeds het feit, dat Husserl zelf in de inleiding van het tweede deel, hoewel hij deze later schreef dan z'n boek en dus daarin de grootste helderheid bereikte, z'n phaenomenologie met den naam „descriptieve psychologie” aanduidde¹⁴⁸⁾ zegt wel iets. Enkele jaren later wraakte hij nu wel zelf deze benaming, maar de gronden op welke hij aantoonde, dat ze onjuist is doen alleen 'n blik slaan in de naïviteit van z'n psychologie-opvatting. Want dat aan innerlijke en uiterlijke waarneming kentheoretisch dezelfde waarde toekomt is even juist, als de andere bewering, dat Husserl dit zelf reeds had gezien, maar dat